

IN DE WOLKEN IN DE FRANSE JURA

LES GRANDES TRAVERSÉES DU JURA VORMEN SAMEN BIJNA 400 KILOMETER AAN SPECTACULAIRE ROUTES IN HET OOST-FRANSE BERGGEBIED. JE KUNT DE 'TRAILS' WANDELEND, SKIËND, MET SNEEUWSCHOENEN AAN, OP DE MOUNTAINBIKE OF TE PAARD VOLGEN. REDACTEUR NATHALIE TREKT DE WANDELSCHOENEN AAN.

Wow...wat hoog!", breng ik uit. Mijn stembanden worden dichtgeknepen door de spanning. Ik kijk naar beneden en slik. De instructeur checkt nog een laatste keer of mijn gesp goed vastzit en geeft me dan een bemoedigende tik op mijn schouder. Ik voel een laatste keer aan mijn helmpje en kijk door mijn oogharen naar beneden. Ik wil niet! En dan klinkt ineens een stem achter me: "Saute!" Ik spring in het luchtledige en dan hoor ik een rollend, razend geluid. "Gaaf!", roep ik luidkeels terwijl ik als een dolle langs de zipline vlieg. De adrenaline spuit bijna uit mijn oren. Sinds vorig jaar is er een ziplineparcours naast Fort Les Rousses in het gelijknamige wintersportplaatsje in de Franse Jura. Vanaf de Tweede Wereldoorlog werd het indrukwekkende Napoleontische fort door Franse commando's gebruikt om te trainen en nu is er speciaal voor enthousiastelingen een commandoparcours gemaakt. Er is geen beter opwarmertje te verzinnen voor de 'ontberingen' van de spectaculaire Grandes Traversées du Jura, de routes (in totaal bijna 400 kilometer) langs de grens van Zwitserland en Frankrijk.

ZOUT EN ABSINT

Het schitterende traject loopt langs steile afgronden, over hoge bergen en door donkere bossen. In de volksmond heet het de GTJ. Bij deze afkorting krijg ik associaties met steile paden en snelle mountainbikes en dat kun je hier volop doen. Maar mijn vriend David en ik geven de voorkeur aan wandelen. Dat dit ook spannend kan zijn, blijkt wel uit de namen van de routes die je kunt lopen. Wat denk je van de Smokkelaarsroute? Deze wandelroute is genoemd naar smokkelaars die tot halverwege de negentiende eeuw alles wat los en vast zat heimelijk vanuit Zwitserland naar Frankrijk vervoerden. Van zout, koffie, tabak tot horloges en absint. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden ook joden via de oude smokkelroute in veiligheid gebracht in Zwitserland. We werpen een blik op de wegwijzers van de GTJ en onze kaart en besluiten een wandeling van zo'n vijf kilometer te maken naar het bekende Château de Joux in La Cluse-et-Mijoux.

"Een makkie zo te zien", zegt David zelfverzekerd. "Laat je paraplu maar in de auto want het gaat toch niet regenen." Ik heb even weinig vertrouwen in Davids kaartleeskunsten als zijn voorspellende krachten en dus pak ik voor de zekerheid toch maar mijn regenponcho. De eerste druppels vallen al zodra we ons op het pad begeven. Het is bestrooid met grote en kleine witte keien die erg glibberig worden naarmate het heviger begint te regenen. Het is ploeteren in de modderstromen die ontstaan en dan ineens lijkt het pad loodrecht omhoog te gaan. Er is geen weg terug.

TIEN TINTEN GROEN

"Lekker makkelijk!", herhaal ik tegen Davids brede rug terwijl hij verder omhoog klimt. Hij lijkt te dampen, maar of dat van de inspanning of de ergernis komt, is moeilijk te zeggen. Als we bijna boven zijn breekt de zon ineens door de wolken en feeërieke lichtbundels schitteren tussen de dikke takken. Onze beproeving wordt beloond met een adembenemend uitzicht op het kasteel van Joux dat op een bergtop prijkt, op zo'n 1.100 meter hoogte aan de overkant van een groen dal. "Schit-te-rend!", breng ik uit en ik ben meteen de pijn in mijn kuiten vergeten. David draait zich naar me toe, zijn gezicht bleek van de inspanning en hij lacht: "Makkie! Zei ik toch!" "Volgende keer lees ik de kaart, Nostradamus!", antwoord ik, en kijk weer uit over het dal dat met de zon wel tien kleuren groen lijkt te hebben. Nooit geweten dat er zo veel verschillende groentinten zijn. De bergpas was ooit de belangrijkste handelsroute tussen Zwitserland en Frankrijk. De imposante burcht werd in de elfde eeuw eerst in hout opgetrokken. Later werd het tot een onneembaar fort verbouwd door niemand minder dan de beroemde architect Vauban, de lieveling van Lodewijk XIV, de Zonnekoning. Later werd het fort gemoderniseerd door de bekende marschalk Joffre en opgenomen in de beroemde Maginotlinie om Frankrijk tegen een Duitse invasie te beschermen. Dat bleek echter pure luchtfietserij te zijn, want de Duitsers gingen gewoon om de linie heen om zodoende Frankrijk te bereiken.

De wandeling naar Château de Joux is een flinke klim (boven).

Doorgang speciaal voor wandelaars (linksmidden).

Absint-maker Arnaud Bourgeois is druk in de weer met glaasjes (linksonder).

'Kaasgids' Sylvie weet alles over de comté-kaas (rechtsonder).

MODERNE DRUÏDE

Tijdens de afdaling zien we ineens boven ons een familie gemzen opdoemen. Chamois worden ze hier genoemd. Het prachtig silhouet van hun hoorns steekt af tegen het kasteel. De dieren staan stokstijf op de steile helling. Ze ruiken blijkbaar dat we goed volk zijn, want ze gaan al snel verder met herkauwen.

De volgende dag kies ik een ander deel van de GTJ, we gaan voor de Route de l'Absinthe. We zijn dan ook vlak bij Pontarlier, de absint-hoofdstad van de wereld. De 'groene fee', zoals absint wordt genoemd, is sinds enkele jaren weer helemaal terug in Frankrijk. In de buurt van Pontarlier heeft Arnaud Bourgeois een distilleerderij voor biologische absint. Dat willen we proeven! Na een stevige wandeling van zo'n tien kilometer komen we aan bij de distilleerderij.

Arnaud komt zo geruisloos als een monnik de kamer binnen, waar we met anderen wachten op wat komen gaat. Met veel ceremonie zet hij een merkwaardig uitzienend apparaat op tafel. Een grote, bewerkte glazen kom op een lange, sierlijke zilveren poot. "Het lijkt wel een mystiek relikwie", fluistert David. Onder de kom zit een reservoir waaruit vier kraantjes steken. Heel geconcentreerd draait Arnaud aan de kraantjes. Er vallen druppeltjes in de glaasjes die hij er een voor een onder houdt. Hij lijkt wel een moderne druïde. Wat een prachtig ritueel. We kijken ademloos toe hoe de doorzichtige vloeistof in de glaasjes troebel wordt als de druppels ijs-water erin vallen.

DE GROENE FEE IS TERUG

"Als je diep in het glaasje kijkt, dan zie je een fee verschijnen", zegt Arnaud met een geheimzinnige glimlach. Ik kijk en zie inderdaad een schimmige gedaante door het glaasje bewegen. En dan te bedenken dat ik nog geen slok op heb! Arnaud verdeelt plechtig de glaasjes onder de aanwezigen. Een sterke anijsgeur vult mijn neusgaten en ik neem voorzichtig een slokje. Het drankje verspreidt zich als een warme nevel door mijn mond en prikkelt de smaakpapillen. Ik zie dat de vrouw tegenover me tranen in haar ogen krijgt en ikzelf moet proesten, maar wat smaakt het lekker!

Arnaud is sinds een paar jaar een biologische absint-distillateur. Hij gaat voor in een ritueel dat in Frankrijk begin twintigste eeuw verboden werd omdat het hallucinaties en gekte zou veroorzaken. Creatieve geesten zoals Vincent van Gogh, Oscar Wilde en Arthur Rimbaud waren enorme liefhebbers. Tegenwoordig is het distillatieproces veel verfijnder zodat de schuldige stoffen (helaas?) niet meer in het drankje terecht komen. Echter wat overblijft is een uiterst smaakvolle, doch pittige, borrel van ongeveer

60 procent alcohol. Mits met water aangelengd, want anders is het bijna pure alcohol.

In de tuin bij de distilleerderij annex boerderij verbouwen Arnaud en zijn vrouw Anne-Sophie kruiden zoals alsem, venkel en koriander die ze verwerken in de drie absintvarianten met de namen Blanche, Verte en Fine. Mijn favoriet is La Verte. Ik ben blij dat we voor de proeverij al een wandeling hebben gemaakt, want het hakt er op een gezellige manier in. Na een middagdutje belanden we 's avonds in een van de vele sfeervolle chalet-restaurants langs de routes van de GTJ. Hier genieten we van een heerlijke kaasfondue met de koning van de bergkazen, de comté. Dit als voorproefje op ons bezoek de volgende dag aan het militaire fort Saint-Antoine waar tegenwoordig geen soldaten, maar 100.000 comté-kazen een onderkomen hebben.

TROTS OP HUN KAAS

Voordat we een van de – letterlijke – hoogtepunten van de GTJ gaan lopen, brengen we 's ochtends in alle vroegte een bezoek aan het kaasfort. Onderweg zie ik overal rood-wit gevlekte Montbéliarde-koeien met grote bellen om hun nek vredig grazen. Dit zijn bijzondere koeien want alleen van hun melk mag de wereldberoemde comté worden gemaakt. Door de zon lossen de laaghangende slierten wolken langzaam op en worden we vlak bij het fort getraakteerd op een schitterend uitzicht. Overal zie je prachtige, groene bergen en dichte bossen. Het tafereel wordt extra sfeerol door het alom aanwezige gerinkel van koebellen. Zodra we het

"DE GROENE FEE, ABSINT, IS WEER TERUG IN FRANKRIJK"

MEER INFORMATIE

Plan je wandelingen via de website van Les Grandes Traversées du Jura: gtj.asso.fr

ROUTE DE L'ABSINTHE
routedelabsinthe.com

DISTILLEERDERIJ VAN ARNAUD
distillerie-bourgeois.fr

KAAS PROEVEN IN FORT SAINT-ANTOINE
comte-petite.com

BERGHUT LE BERBOIS
leberbois.com

De Jura laat echt een andere kant van Frankrijk zien (links).

Rood-wit gevlekte Montbéliarde-koeien met grote bellen om hun nek grazen vredig (rechts).

fort binnentreden, zakt de temperatuur voelbaar met enkele graden. Onze jonge 'kaasgids' Sylvie vertelt bevolgen over de historie van de kaas en het fort, dat tegenwoordig de 'kathedraal van de Comté' wordt genoemd. Tijdens de rondleiding krijgen we een demonstratie door een jonge *maître affineur*, een kaasmaker. Hij klopt met een hamertje op de kaas die zo groot is als een wiel van een vrachtwagen. Je hoort echt verschil als hij op diverse plekken trommelt. Net zoals Sylvie is de *maître affineur* ook trots op het eeuwenoude ambacht dat hij beoefent. Het valt me sowieso op dat jonge mensen hier heel trots zijn op hun eeuwenoude tradities. Leuk om te merken. Na de rondleiding mogen we zelf verschillende comtés proeven.

STERK SPUL, HÈ?

Onze wandelrondreis in de Jura eindigt met wat voor veel wandelaars van Les Grandes Traversées du Jura letterlijk en figuurlijk een hoogtepunt is, de Crêt de Chalam. Deze berg met een puntige top is 1.545 meter hoog en is vanuit allerlei hoeken te zien. Om er te komen, klimmen we eerst via het typische bergdorpje La Pesse tot aan de beroemde grenspaal Borne au Lion, een belangrijke historische plek in de geschiedenis van de Jura. In de zeventiende eeuw was dit de grens tussen Frankrijk, de Savoie en... het Spaanse koninkrijk. Dit klinkt misschien vreemd, maar de Franche-Comté maakte destijds net zoals ons land deel uit van Spanje. In de Tweede Wereldoorlog was hier in de vallei een commandopost van het Franse verzet. Het gebied was zo onherbergzaam en afgelegen dat de Maquisards zich moeiteloos voor de Duitsers konden verschuilen. Het uitzicht op de bergkam is fenomenaal. Het panorama strekt zich uit zo ver als het oog reikt: diepe dalen, steile

berghellingen en in nevelen gehulde bergtoppen. Ik voel me klein en nietig en tegelijkertijd bevoorrecht dat ik zo veel schoonheid mag aanschouwen. Ik raak er zelfs door geëmotioneerd. "Sterk spul hè, die Fisherman's Friend", zegt David flauw, maar ik zie dat het uitzicht hem ook niet onbewogen laat.

ZWITSERLAND MET EEN FRANSE SAUS

Even later ploffen we neer op het terras van de knusse berghut Le Berbois, waar we warm onthaald worden door de eigenaren, Olivier en Laurence. Het koppel heeft de hele wereld rondgereisd, maar nu zijn ze tevreden met hun kleine stukje paradijs in de Jura, gelegen aan de GTJ. Er hangt in de afgelegen refuge een bijna mystieke sfeer met allemaal souvenirs van hun verre reizen: boeddha beeldjes, Indische goden en mythische dieren aan de muren. Olivier vertelt dat de voormalige boerderij destijds is verbouwd door gevangenen die aan het eind van hun straf zaten. Terwijl hij vertelt, begint zijn vrouw de tafel te dekken met heerlijke lokale worst, comté-kaas, zelfgebakken brood en een karafje rode wijn. De rossige huishond, die luistert naar de naam Indy, komt gezellig bij onze voeten liggen. Plotseling merk ik dat David weg is. Ik ga naar hem op zoek en tref hem languit op een terrasstoel, met drie pluizige katten op schoot en een gelukzalige blik op zijn gezicht. Je laat hier de echte wereld even helemaal achter je. Zeker in de winter, want dan is de afgelegen berghut slechts met een sneeuwscooter, sneeuwschoenen of een slee met husky's te bereiken. Wat de Jura zo leuk maakt is dat het niet het Frankrijk is dat iedereen kent van de wijngaarden en lavendelvelden. Het is ruig en lieflijk tegelijk, een beetje Zwitserland met een pittige Franse saus. ■

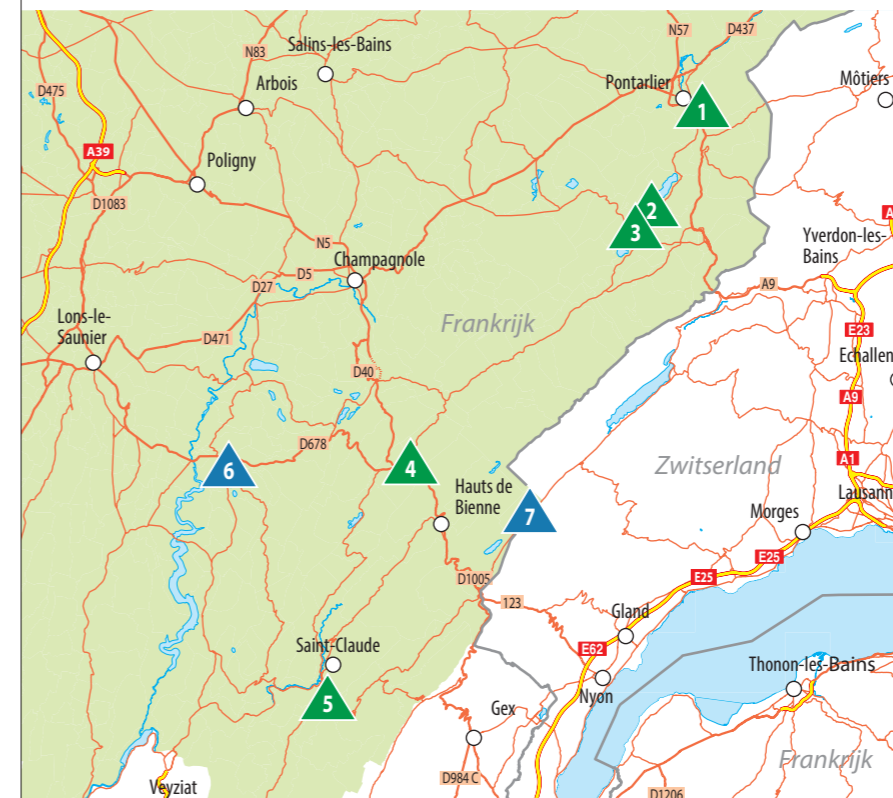
CAMPINGS Jura/Franche-Comté

- 1 Le Larmont**
7 rue Edwige Feuillère • 25300 Pontarlier • 0033-381462333 • contact@camping-pontarlier.fr • N 46°54'1" E 6°22'27" • Open van 01/01 t/m 15/11, 15/12 t/m 31/12 • Aantal toerplaatsen: 58 (80 - 120 m²) • Terrascamping aan de rand van de stad en aan ski- en wandelgebied. Gezellige bar. Veel activiteiten mogelijk in de zomer zoals wandelen, fietsen, kajakken en in de winter skiën. Culturele uitstapjes mogelijk in de omgeving. Kampeersbeoordeling op [EuroCampings.eu](https://www.eurocampings.eu): 8,2*
- 2 Mun. St. Point-Lac**
8 rue du Port • 25160 St. Point-Lac • 0033-381696164 • camping-saintpointlac@wanadoo.fr • N 46°48'42" E 6°18'12" • Open van 01/05 t/m 30/09 • Aantal toerplaatsen: 84 (80 - 100 m²) • Rustige, vlakke familiecamping aan het meer in een klein dorpje. Uitgebreide waterrecreatiemogelijkheden. Kampeersbeoordeling op [EuroCampings.eu](https://www.eurocampings.eu): 8,2*
- 3 Locahome Les Fuvettes**
24 route de la Plage des Perrières • 25160 Malbuisson • 0033-381693150 • les-fuvettes@wanadoo.fr • N 46°47'31" E 6°17'36" • Open van 01/04 t/m 30/09 • Aantal toerplaatsen: 200 (80 - 140 m²) • Gezellige camping aan het meer en dicht bij het centrum met groot waterparadijs en overdekt zwembad. Overwegend schaduwrijke grasplaatsen. Watersportrecreatiemogelijkheden naast de camping. Kampeersbeoordeling op [EuroCampings.eu](https://www.eurocampings.eu): 7,7*
- 4 La Favière**
10 La Favière • 39150 Lac-des-Rouges-Truites • 0033-631833761 • laurent.givernaud@gmail.com • N 46°34'59" E 5°59'4" • Open van 01/05 t/m 30/09 • Aantal toerplaatsen: 16 (80 - 130 m²) • De camping is rustig gelegen in het regionaal park van de Haut-Jura en is omgeven door bossen. De ruime percelen liggen op een glooiend terrein. Winkels en station op 9 km. Kampeersbeoordeling op [EuroCampings.eu](https://www.eurocampings.eu): 7,7*
- 5 Flower Camping Le Martinet**
12 le Martinet • 39200 Villard-Saint-Sauveur • 0033-384450040 • contact@camping-saint-claude.fr • N 46°22'18" E 5°52'21" • Open van 01/04 t/m 30/09 • Aantal toerplaatsen: 110 (50 - 100 m²) • Vrij grote camping aan het riviertje de Tacon. Er is een groot zwembadcomplex. Voor gezinnen met kinderen ideaal. St. Claude is een schilderachtig gelegen stadje in het zuiden van de hoge Jura met uitzicht op fraaie rotsformaties. Kampeersbeoordeling op [EuroCampings.eu](https://www.eurocampings.eu): 8,2*

*Gebaseerd op beoordelingen op peildatum 1-5-'18

CAMPERPLAATSEN Jura/Franche-Comté

- 6 Clairvaux-les-Lacs**
Route de Lons-le-Saunier, D678 • N 46°34'57" E 5°44'48" • Open van 01/01 t/m 31/12 • Aantal camperplaatsen: 6 • Camperplaats tegenover de gendarmerie. Supermarkt op loopafstand.
- 7 Bois-d'Amont**
Impasse de l'Eglantine • N 46°32'16" E 6°8'22" • Open van 01/01 t/m 31/12 • Aantal camperplaatsen: 10 • Camperplaats bij Musée de la Boissellerie, op loopafstand van winkels en een restaurant.

[EuroCampings.eu](https://www.eurocampings.eu) ACSI Eurocampings - eurocampings.eu en acsi.eu

 Deze camping accepteert ACSI Club ID, hét Camping Carnet voor Europa

 Deze camping accepteert CampingCard ACSI, dé kortingskaart voor het laagseizoen

